

workshop

EEN 'RED FLAG' OP DE WERKVLOER; HOE LEER JE ERVAN?

Diana Martens en Jane Tijssen

Waarover spraken zij?

- Arbeidsongevallen
- Nieuwe werkwijze ongevalsonderzoek GAO 2.0
- Ervaringen en voorkomen

En dan gebeurt het...

Een crash, een (arbeids)ongeval, de rode vlag...
Even staat alles stil...

Wat nu? Shock!
Hoe kon dat gebeuren?
Hadden we dit kunnen
voorkomen?

En toch is het gebeurd...

Arbeidsongevallen 2022

Zie jaarverslag
Arbeidsinspectie

3700 meldingen

2295 afgesloten
onderzoeken

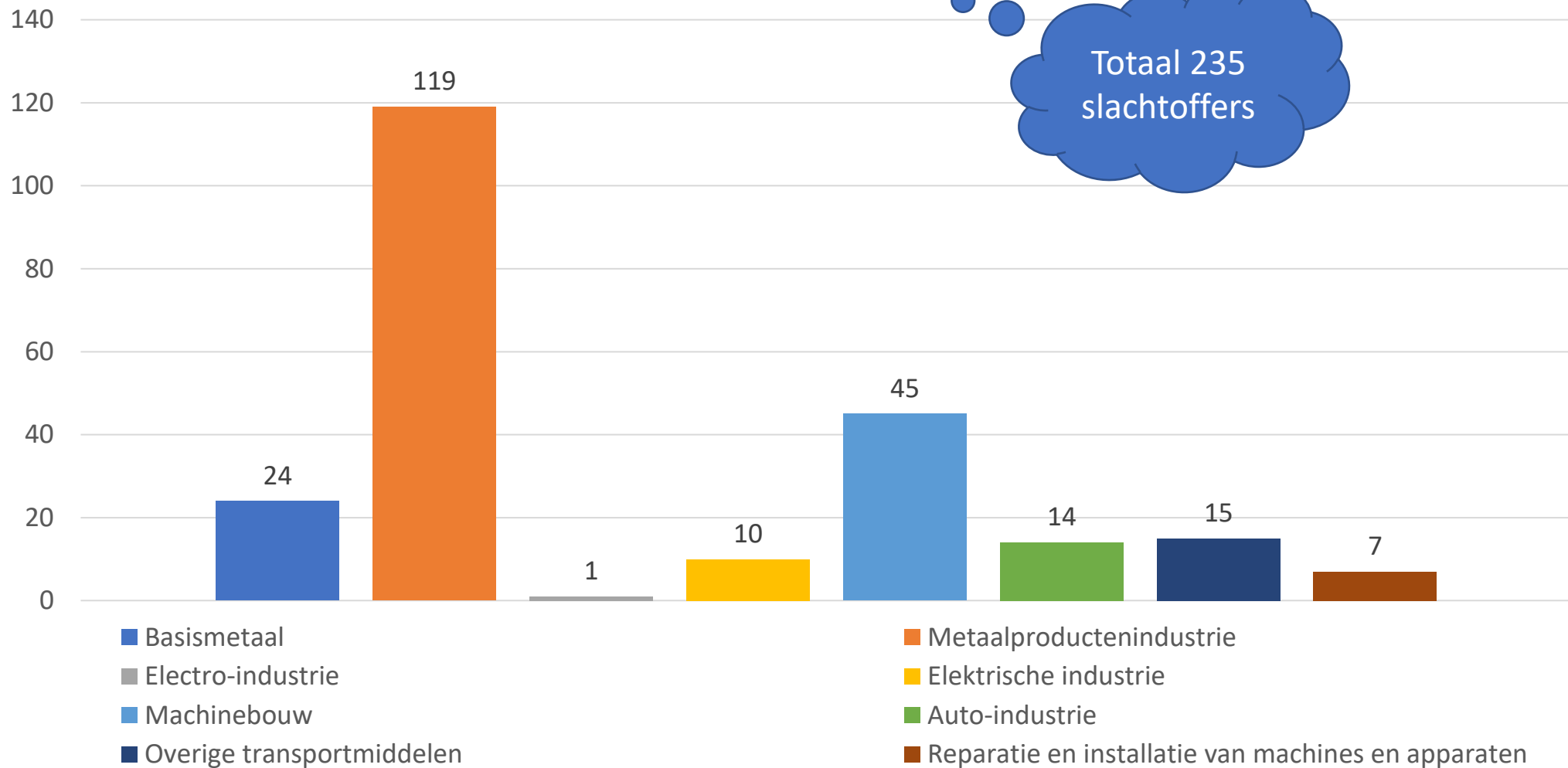
2526
slachtoffers

28 per 100000
werknemers

51 dodelijke
slachtoffers

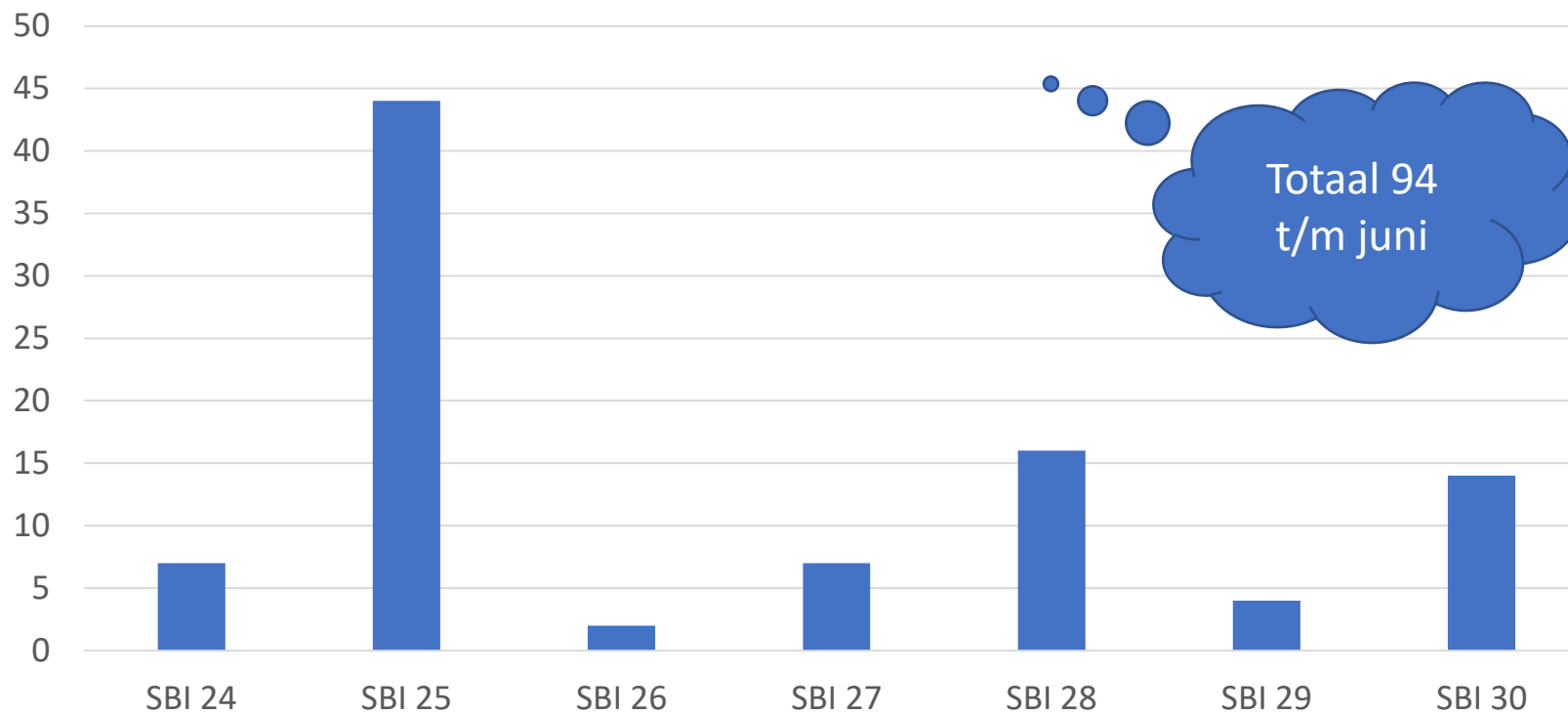
Een ongeval ... in jullie sector (2022)

Dit jaar....

Ongevallen Metaalsector per subsector
Q1 en Q2 2023

Ongeval, directe oorzaak (% , 2022)

Wat zien we...

- Knellen/pletten (bij machines)
- Ontbreken van afscherming machines
- Aanrijdgevaar
- (Natuurlijk) Eerder een ongeval met uitzendkrachten
- Vallen, struikelen

Wat is een arbeidsongeval?

Volgens de Arbeidsomstandighedenwet is een arbeidsongeval een gebeurtenis op het werk of in werktijd die (vrijwel) onmiddellijk leidt tot de dood of schade aan de gezondheid en met verzuim tot gevolg.

Het kan gaan om een ongeval in een bedrijf, in een instelling, op een (bouw)locatie of bij het werken aan de weg.

Welke arbeidsongevallen moeten gemeld worden?

Arbeidsongevallen moeten worden gemeld:

als het slachtoffer opgenomen wordt in het ziekenhuis;

wanneer er sprake is van blijvend letsel;

als het slachtoffer overleden is aan de gevolgen van het ongeval.

derden...

onderweg

dagopname

Vanaf 1 januari 2023 Nieuwe aanpak

- Gedifferentieerde aanpak ongevallen (GAO 2.0)
- Verschil met “oude” aanpak:
  - Zelfonderzoek door werkgever
  - Rapportage met verbeterplan
  - Doel: leren van ongevallen en voorkomen van ongevallen

Werkwijze GAO

Kern GAO 2.0

- Altijd direct ter plaatse (< 2 uur)
- Auditief horen (niet uitwerken)
- Veiligstellen bewijzen
- Opvragen documenten (RIE, PvA, basiscontract, VOeT)
- Opvragen werkgeversrapportage (WGR)
  - vaststelling feiten
  - aandacht voor directe oorzaken én achterliggende oorzaken
  - plan van aanpak (verbetermaatregelen)
  - opvolgende inspectie
  - eventueel vervolgininspectie
- Handreiking, zelfinspectietool, vrijheid methode, beoordelingsformulier, opleiding

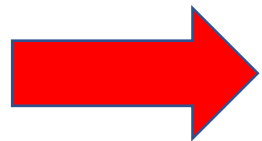

Gedifferentieerde aanpak ongevalsonderzoek

Uitvraag WGR

Wat moet de werkgever t.a.v. WGR:

- De ongevalssituatie beschrijven
- Het achterhalen waarom het bij de werkzaamheden tot een ongeval kon leiden
- Nagaan welke maatregelen nodig zijn om het veilig en gezond werken te verbeteren

Zichzelf een spiegel voorhouden!!!
Leren van de situatie!!!

Gedifferentieerde aanpak ongevalsonderzoek

Uitzonderingen:

De Arbeidsinspectie doet zelf onderzoek in geval van:

- a) Dodelijke ongevallen;
- b) Arbeidsongevallen met minderjarige werknemers (jonger dan 18 jaar);
- c) Arbeidsongevallen met familieleden;
- d) Meldingsplichtige arbeidsongevallen die leiden tot uitzonderlijk blijvend letsel
- e) Maatschappelijke impact;
- f) Historie;
- g) Uitzonderlijke situaties.

aan expertgroep
voorleggen

Hoe voorkom je dat rapportage niet voldoet?

Het onderzoek bestaat uit de volgende vier stappen, op basis waarvan u (WG) de rapportage kunt maken:

- Informatie verzamelen
  - Onderzoek de plaats van het arbeidsongeval
  - Bewaren van bewijsmateriaal
  - Interviewen van betrokkenen.....
- Informatie analyseren
  - Analysemethode (middels tijdlijn, 5x W....)
- Passende maatregelen identificeren
- Verbeterplan opstellen, uitvoeren, evalueren, verbeteren en weer uitvoeren, etc.

Wat komen we tegen...een voorbeeld

- Dit is Sjaak
- Hij werkt via een uitzendbureau
- Tijdelijke kracht om de piek in productie op te vangen
- Geen ervaring in metaal
- Hij gaat werken aan een CE-gemarkeerde kantbank
- Het veiligheidslichtscherm is uitgeschakeld
- Maar dit weet Sjaak niet
- Sjaak heeft geen ervaring in werken met een kantbank
- Hij krijgt een korte instructie
- Dus, hoe moeilijk kan het zijn
- Op zijn derde dag gaat het mis,
- Groot gedeelte van zijn linker middelvinger af

Inhoud werkgeversrapportage

STAP 1

Informatie verzamelen

- Doel: verzamelen alle feiten en omstandigheden ongeval
  - Onderzoek plaats ongeval
  - Voorlichting en onderricht
  - Toezicht
  - Inventarisatie risico's
  - Relevante documenten / procedures / werkwijzen
  - Foto's situatie
  - Interviews betrokkenen
  - Bijzonderheden

Inhoud werkgeversrapportage

STAP 2

Informatie analyseren

- Doel: achterhalen directe- en basisoorzaken
  - Analysemethode
  - Tijdlijn
  - Bijvoorbeeld: 5-why – voldoende diepgang
  - Gevonden oorzaken moeten volgen uit de analyse
- Vaststellen directe- en basisoorzaken
  - Wat is het verschil?

Inhoud werkgeversrapportage

STAP 3

Passende maatregelen

- Doel: Oorzaken ongeval verbeteren of wegnemen
  - Voor elke oorzaak maatregel
  - Verder kijken dan alleen het ongeval
    - Voorlichting en instructie
    - Toezicht
    - Inventariseren risico's
    - Aanpassen procedures / werkwijzen
  - Betrekken management / medewerkers / deskundigen
  - Arbeidshygiënische strategie

Inhoud werkgeversrapportage

STAP 4

Verbeterplan

- Doel: Concrete acties
  - SMART
  - PDCA
  - Breder dan alleen het ongeval
  - Verbetering arbeidsomstandigheden in de breedste zin
- Belofte: wij komen controleren

Wat moet er in de rapportage?

Aandacht besteden aan:

- Beschrijving van het arbeidsongeval
- Beschrijving van de risico's van de situatie waarin zich het ongeval heeft voorgedaan
- Beschrijving van de vooraf ontwikkelde werkwijze van de handeling waarbij het ongeval zich heeft voorgedaan en over de hiervoor benodigde randvoorwaarden
- Beschrijving van de aan de betrokken werknemers gegeven voorlichting over de risico's en onderricht inzake het toepassen van de werkwijze
- Beschrijving over het gehouden (veiligheids)toezicht op de uitvoering van de werkzaamheden ten tijde van het ongeval
- Welke inspanningen zijn direct na het ongeval geleverd om een dergelijk ongeval in de toekomst te voorkomen?
- Beschrijving van de overige aspecten die invloed hebben gehad op het ontstaan of mogelijk voorkomen van dit ongeval?

Onderbouwing rapportage

Nr.	Gegevens / bescheiden
1	Huishoudelijk reglement / bedrijfsreglement
2	Risico Inventarisatie & -Evaluatie
3	Plan van aanpak behorende bij de RI&E
4	Basiscontract met de Arbodienstverlener
5	Taak Risico Analyse
6	Specifieke werkinstructie
7	Voorlichting / onderricht / training / opleiding / toolbox(overzicht)
8	Aanwezigheidsregistratie instructies
9	Schriftelijke (veiligheids)procedure
10	Bedieningshandleiding / gebruikershandleiding
11	Toezicht, werkplekinspecties
12	Ongevals- en incidentenrapportage
13	Functie profiel / inhoud
14	Arbeidsovereenkomsten
15	Functioneringsgesprekken
16	Verkeersplan
17	Beeld- en filmmateriaal
18	Genomen maatregelen n.a.v. het ongeval
19	Plattegronden
20	(bijna) ongevallen registratie

- De inhoud dient onderbouwd te worden met:
  - Interviews
  - Gebruikte documentatie
  - Foto- en/of beeldmateriaal
  - Dient navolgbaar te zijn hoe en op basis waarvan de rapportage tot stand is gekomen

En dan natuurlijk ook een verbeterplan

Welke maatregelen neem je om het ongeval in de toekomst te voorkomen?

Dus preventief en niet alleen correctief

Vervolinspectie:

Beoordelen of de verbetermaatregelen genomen zijn

Voldoende basis om ongeval te voorkomen

Ervaringen...

- 450 werkgeversrapportages
- Meestal aanpassing nodig
- Onderzoek naar oorzaken niet diep genoeg
- Interviews ontbreken regelmatig
- Men stopt vaak bij basisoorzaak
- Schuld geven aan werknemer
- Vraag naar format (kleine bedrijven)

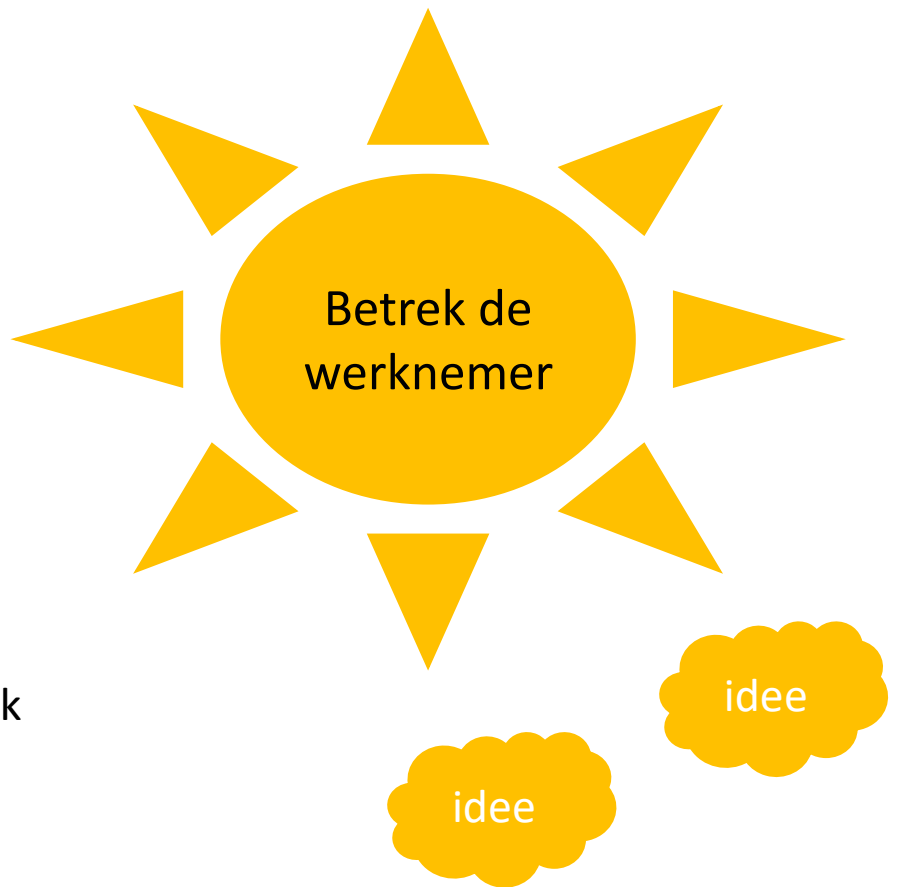
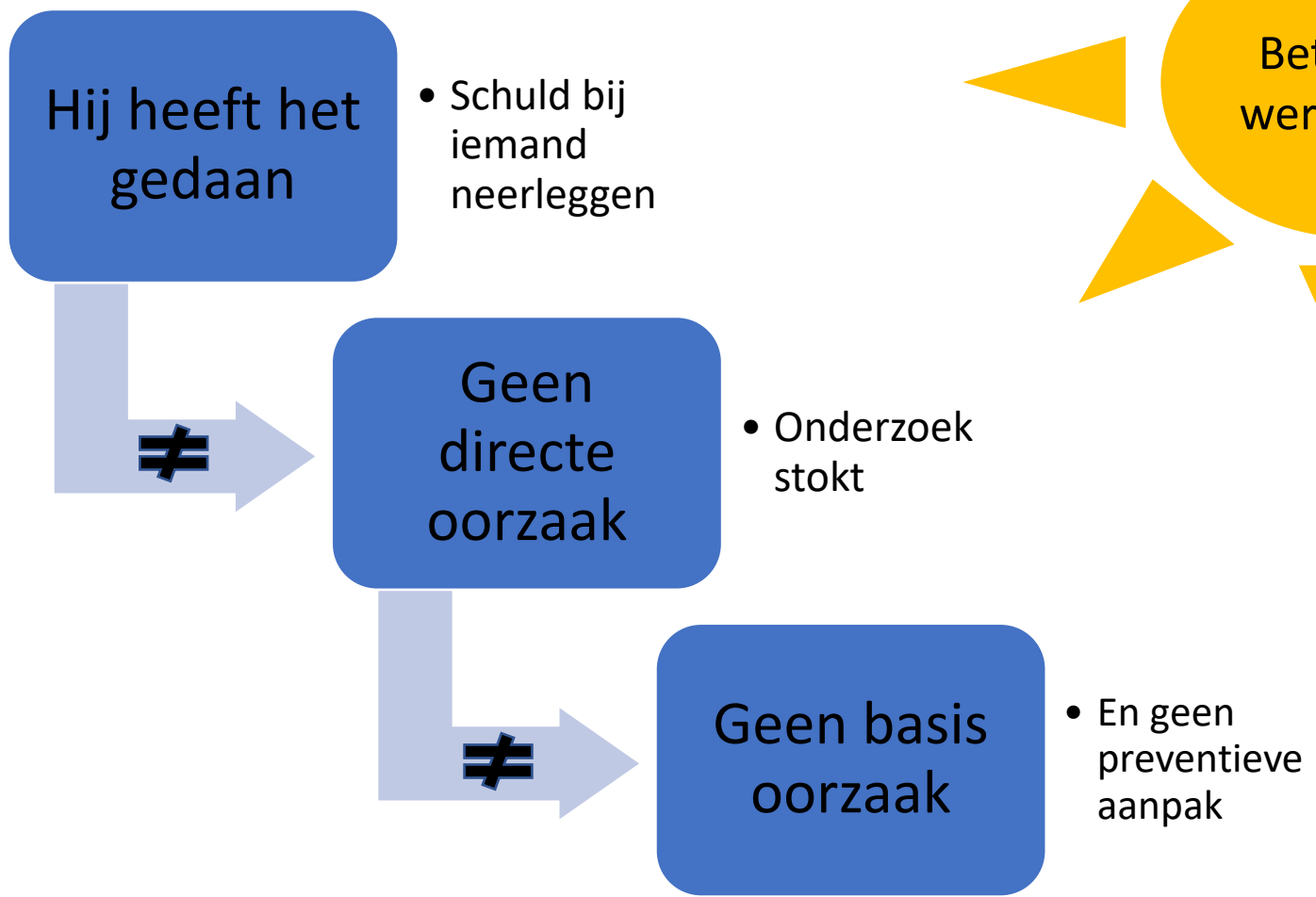
Vermijd vooroordelen

- Het zal wel zo gegaan zijn.....
- “Hij” is de schuldige
- Termen als: onjuist.., onvoldoende.., te laat..
- Ze hadden....moeten doen

Probeer een objectieve onderzoeker te zijn

De schuld geven aan...

Verder doorzoeken

- Stop niet bij de eerste beste basisoorzaak
- Zoek verder!!!!
- Volg meerdere sporen
- 5xW kan je vaker doorlopen

Spiegelen aan de Formule 1

Incidenten hebben grote impact
Gevolgen: dodelijk of zwaar letsel

Hoe voorkom je een ongeval.....

1. Een perfecte (veilige) machine
2. Ervaring, kennis, opleiding
3. Duidelijke regels, veiligheid voor alles
4. Streven naar verbetering
5. Communiceren met je team
6. Ego-tjes en eigenwijsheid kunnen een probleem vormen

Korte blik in de nieuwe werkwijze

Advies:

- Leer van ongevallen en voorkom op deze manier nieuwe ongevallen
- Zie de zelfrapportage niet als een “verplicht nummer” van de Arbeidsinspectie
- Verbetersuggesties:
amartens@nlarbeidsinspectie.nl
jtijssen@nlarbeidsinspectie.nl

Finish op een veilige manier!

FAQ

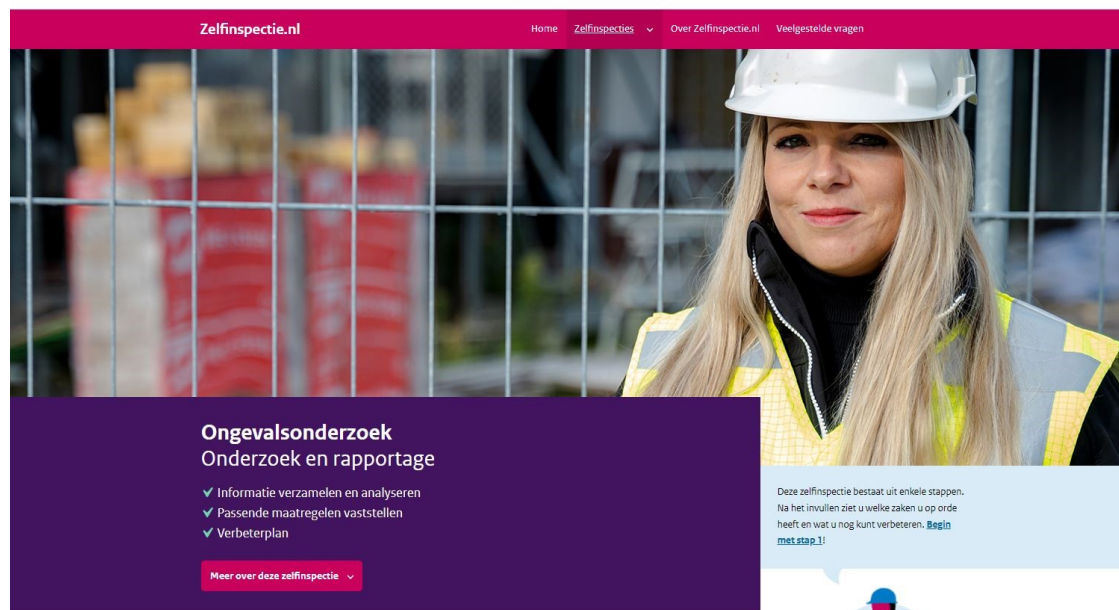
- Kleine bedrijven vragen om format
- Kunnen we nog altijd een boete krijgen?
- Wat wordt er met de WRG gedaan als inspecteur zelf onderzoek doet?

Meer informatie en hulpmiddelen

- www.nlarbeidsinspectie.nl
- [Arbeidsongevallen | Nederlandse Arbeidsinspectie \(nlarbeidsinspectie.nl\)](http://www.nlarbeidsinspectie.nl)
- [Arbeidsongeval melden | Melden | Nederlandse Arbeidsinspectie \(nlarbeidsinspectie.nl\)](http://www.nlarbeidsinspectie.nl)
- [Ongevalsonderzoek | Nederlandse Arbeidsinspectie \(nlarbeidsinspectie.nl\)](http://www.nlarbeidsinspectie.nl)
- www.nlarbeidsinspectie.nl/documenten-ongevalsonderzoek
- www.zelfinspectie.nl/ongevalsonderzoek

Zijn er nog vragen?

**DEZE WORKSHOP IS
AANGEBODEN DOOR**

koninklijke
metaalunie

FME **POWERED
BY DUTCH
TECHNOLOGY**

FNV
Metaal

cnv Vakmensen

De Unie

SAFETY ON POLE POSITION

POWERED BY: 5XBETER

